

**AGATHA
CHRISTIE**

CĂTRE ZERO

editura rao

Winterbrook House
Wallingford
Berks

21st February 1972

Dear Mr. Yasuo Suto.

Thank you for your letter and I was quite interested in the various selections a, b and c of ten best books of mine.

To answer one of your questions, I have never cared much for The Mystery of the Blue Train, which seems to be rather conventionally written and like a good many other books published at the same time and does not seem to me to be a very original plot, but a great many people I am bound to say, do like it better than my other books.

There has to be something for all tastes as your various lists show. My own list would certainly vary from time to time because every now and then I re-read an early book for some particular reason, to answer a question that has been asked me perhaps, and then I alter my opinion - sometimes thinking it is much better than I thought it was - or not so good as I had thought.

At the moment my own list would possibly be:

- (1) Ten Little Niggers - a difficult technique which was a challenge and so I enjoyed it, and I think dealt with it satisfactorily.
- (2) The Murder of Roger Ackroyd - a general favourite and also the first time where the narrator has managed to be the villain.
- (3) A Murder is Announced - I thought all the characters interesting to write about and felt I knew them quite well by the time the book was finished.
- (4) Murder on the Orient Express - again because it was a new idea for a plot.
- (5) The Thirteen Problems - a good series of short stories.
- (6) Towards Zero - I found it interesting to work on the idea of people from different places coming towards a murder, instead of starting with the murder and working from that.
- (7) Endless Night - my own favourite at present.
- (8) Crooked House - I found a study of a certain family interesting to explore.
- (9) Ordeal by Innocence - an idea I had had for some time before starting to work upon it.
- (10) The Moving Finger - which I have re-read lately and enjoyed reading it again, very much.

Your question (1): I enjoy the books of Patricia Moyes very much - I think she is one of the best detective writers we have at the moment. I also enjoy Dick Francis, partly because I enjoy reading about racing. I do not think I have come across many books by Joyce Porter or Gavin Lyall. I also enjoy the books of Ngaio Marsh of New Zealand. There are certain American detective story writers I have enjoyed; Elizabeth Daly, Richard and Frances Lockridge and the Mr. and Mrs. North stories and also those of Rex Stout featuring Nero Wolfe and Archie.

Într-o scrisoare din 1972 către un admirator din Japonia, Agatha Christie mărturisește care sunt romanele ei preferate, oferind și câte o scurtă explicație.

1. *Zece negri mititei*

Mi-a plăcut tehnica aceasta complicată care mi-a pus mintea la lucru și cred că m-am descurcat mulțumitor.

2. *Cine l-a ucis pe Roger Ackroyd*

Un (roman) preferat, în general, și, de asemenea, prima oară când naratorul reușește să fie un ticălos.

3. *O moarte anunțată*

Mi-am închipuit personaje interesante despre care să merite să scriu, iar la sfârșitul cărții mi se părea că le cunosc.

4. *Crima din Orient Express*

Păi, fiindcă a fost o idee nouă despre o conspirație.

5. *13 probleme*

O culegere bună de povestiri.

6. *Către zero*

Mi s-a părut interesantă ideea ca niște oameni din locuri diferite să se apropie de crimă, în loc să încep cu crimă și să dezvolt de aici.

7. *Noapte nesfârșită*

Preferatul meu în momentul de față.

8. *Casa Strâmbă*

Am găsit interesant de explorat cazul acestei familii.

9. *Vinovat fără vină*

O idee care mi-a venit cu ceva vreme înainte de a începe să lucrez la carte.

10. *Mâna ascunsă*

Pe care am recitit-o mai târziu și mi-a plăcut la fel de mult.

Editura RAO
Str. Bârgăului nr. 9-11, București, România
www.raobooks.com
www.rao.ro

AGATHA CHRISTIE

Towards Zero

© 1944 Agatha Christie Limited

AGATHA CHRISTIE este marcă înregistrată a

Agatha Christie Limited în Marea Britanie și/sau în restul lumii

Toate drepturile rezervate

Traducere din limba engleză

ROXANA GHIȚĂ

prin LINGUA CONNEXION

Editura RAO, 2013

Pentru versiunea în limba română

2014

ISBN 978-606-609-531-0

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

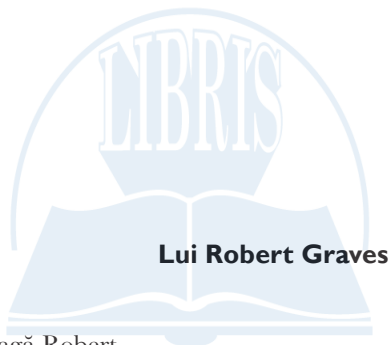
CHRISTIE, AGATHA

Către zero / : Agatha Christie; trad. : Roxana Ghiță prin Lingua Connexion

București : Editura RAO, 2014

ISBN 978-606-609-531-0

821.111-312.4=135.1

Dragă Robert,

Pentru că ești atât de amabil să spui că-ți plac povestirile mele, îndrăznesc să-ți dedic această carte. Tot ce te rog este să-ți ții bine în frâu simțul critic (fără îndoială ascuțit de recentele tale excese în această privință) când o citești.

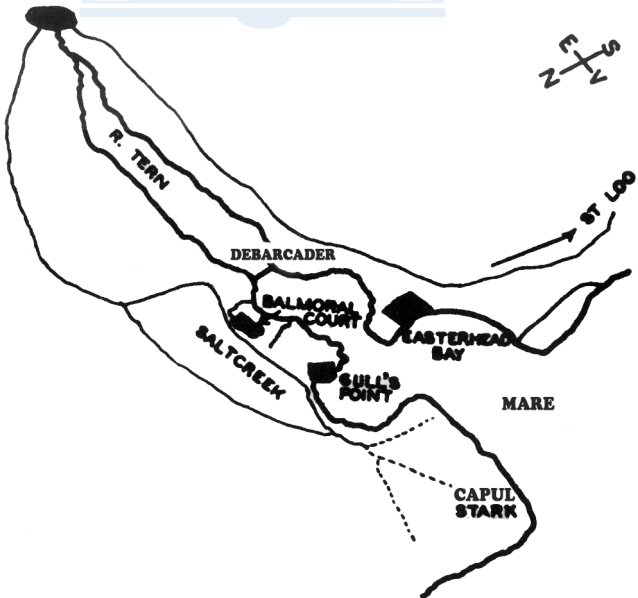
Aceasta este o poveste pentru plăcerea ta, și *nu* o candidată la stâlpul infamiei literare al domnului Graves.

Prietena ta,

Agatha Christie

SALTINGTON

Grupul adunat în jurul șemineului era aproape în întregime format din avocați sau persoane care aveau legătură cu domeniul juridic: avocatul Martindale, Rufus Lord, tânărul Daniels care se remarcase în cazul Carstair, câțiva alți avocați, judecătorul Cleaver, Lewis de la firma Lewis și Trench și bătrânul domn Treves. Acesta din urmă avea să împlinească optzeci de ani bătuți pe muchie, și era un om înțelept și cu multă experiență de viață, membru al unui vestit birou de avocatură, fiind totodată și cel mai renumit dintre colegii săi. Se spunea că știe mai multe detalii de culise decât oricine altcineva din Anglia și era specialist în criminalistică.

Oameni nechibzuți erau de părere că ar trebui să își scrie memoriile. Domnul Treves însă era prevăzător. Își dădea seama că știe prea multe.

Deși nu mai practica avocatura de mult timp, nu exista în Anglia vreun alt om a cărui părere să fie respectată în asemenea măsură de către membrii branșei în care lucra. Ori de câte ori i se auzea vocea subțire și pedantă, se așternea o tăcere plină de respect.

Subiectul discuției devenise acum un caz faimos care tocmai fusese închis în acea zi la Old Bailey¹. Avusese loc o crimă, iar inculpatul fusese achitat. Grupul adunat acolo

¹ Tribunalul Penal Central din Anglia și Țara Galilor (n.tr.)

încerca să revizuiască cazul și să-și dea cu părerea asupra celor petrecute.

Procurorul făcuse o greșeală bazându-se pe unul dintre martori – bătrânul Depleach ar fi trebuit să își dea seama ce șansă oferă de fapt apărării. Tânărul Arthur profitase la maximum de mărturia slujnicei. Bentmore, în pledoaria pe care o făcuse, pusese pe bună dreptate problema exact așa cum ar fi trebuit, dar răul fusese deja făcut – jurații o crezuseră. Erau chiar caraghioși – niciodată nu puteai ști ce gogomăanii înghițeau și ce nu. Dar, odată ce le intra în cap o idee, nimeni nu le-o mai scotea. Erau convinși că fata le spusese adevărul în legătură cu ranga de fier și nu mai erau dispuși să audă altceva. Dovezile medicale îi cam depășeau, la drept vorbind. Termenii aceia lungi și jargonul științific – ce martori enervanți, măscăricii ăștia care se dau oameni de știință! – totdeauna te iau pe ocolite și nu sunt în stare să răspundă cu da sau nu la o simplă întrebare, întotdeauna cu „în anumite împrejurări care ar putea avea loc“... și așa mai departe!

Încet, încet, ajunseră să epuizeze subiectul, iar pe măsură ce remarcile deveniră tot mai spasmodice și mai incoerente, se instalează o senzație generală că ceva lipsește din ecuație. Toate capetele se întoarseră în direcția domnului Treves, care nu se implicase în discuție până în acel moment. Era evident că toți așteptau ultimul cuvânt din partea colegului pe care îl respectau cel mai mult.

Domnul Treves, rezemat în scaun, își ștergea absent ochelarii. Ceva din tăcerea din jur îl făcu să-și ridice privirea.

– Ei bine? spuse el. Ce-a fost asta? M-ați întrebat ceva?

Tânărul Lewis luă cuvântul.

– Vorbeam, domnule, despre cazul Lamorne.

Se opri ca și cum ar fi așteptat ceva.

– Da, da, spuse domnul Treves. La asta mă și gândeam.

Se așternu tăcerea.

– Însă mi-e teamă că, spuse domnul Treves continuând să-și curețe ochelarii, am început să mă las condus de fantezie.

Da, de fantezie... Pesemne trecerea timpului e de vină. La vârsta mea îmi permit acest privilegiu, dacă așa îmi place mie.

– Da, într-adevăr, domnule, spuse tânărul Lewis, dar pe chip i se putea citi nedumerirea.

– Mă gândeam, spuse domnul Treves, nu atât la diversele aspecte legale invocate, deși au fost interesante, foarte interesante... dacă verdictul ar fi fost altul ar fi existat motive întemeiate pentru a se face recurs, zic eu, dar nu vreau să intru în detalii acum. Mă gândeam, după cum am spus, nu la aspectele juridice invocate, ci la oamenii implicați în acest caz.

Cuvintele bătrânului luară pe toată lumea prin surprindere. Cât despre cei implicați în caz, tot ceea ce îi preocupase era credibilitatea lor în calitate de martori. Niciunul nu se hazardase să facă vreo speculație cu privire la vinovăția sau nevinovăția inculpatului, după cum fusese verdictul.

– Aștia sunt oamenii, spuse domnul Treves adâncit în gânduri. Oameni, nimic mai mult. De toate felurile, mărimile și formele. Unii au și ceva în cap, dar cei mai mulți au doar târâțe. Au venit de peste tot: Lancashire, Scoția... proprietarul aceluia restaurant din Italia, și profesoara aceea de pe undeva din Vestul Mijlociu. Toți implicați până peste cap în acest caz și strânși la un loc într-un tribunal din Londra într-o zi mohorâtă de noiembrie. Fiecare aducându-și propria contribuție. Totul culminând cu un proces de crimă.

Se opri și își lovi ușor genunchiul cu palma.

– Îmi plac poveștile cu detectivi, spuse el. Dar, vedeți voi, încep întotdeauna de unde nu trebuie. Încep cu crima. Dar crima este sfârșitul. Povestea începe cu mult înainte de asta – uneori chiar cu mulți ani înainte –, cu toate cauzele și evenimentele care aduc anumite persoane într-un anumit loc, într-un anumit interval de timp și într-o anumită zi. Să ne gândim numai la mărturia tinerei servitoare – dacă fata de la bucătărie nu i-ar fi făcut ochi dulci amorezului ei, nu ar fi renunțat la tot într-un acces de furie, nu ar fi plecat la Lamorne și astfel nu ar mai fi fost principalul martor al apărării. Și acel

Giuseppe Antonelli care a venit să-l înlocuiască pe fratele său timp de o lună. Fratele este la fel de orb ca un liliac. Nu ar fi văzut ceea ce ochii ageri ai lui Giuseppe au remarcat imediat. Dacă jandarmul nu i-ar fi făcut curte bucătăresei de la numărul 48, nu ar fi întârziat la datorie... Apoi dădu încet din cap. Toate converg către un punct comun... Și apoi, la momentul potrivit – vor exploda! Punctul zero. Da, toate converg către zero... Repetă: Către zero... Apoi tresări ușor.

– Vă e frig, domnule, veniți mai aproape de foc.

– Nu, nu, spuse domnul Treves. M-a trecut doar un fior. Ei bine, e timpul să mă îndrept spre casă.

Dădu din cap în semn de rămas-bun și ieși încet, dar cu un pas hotărât din cameră.

Urmă un moment de liniște stânjenitoare, după care Rufus Lord, avocat al Coroanei, făcu o remarcă legată de faptul că bietul Treves îmbătrânea pe zi ce trecea.

După care Sir William Cleaver completă:

– O minte ageră... foarte ageră... dar vârsta își spune cuvântul în cele din urmă.

– Și inima îi este deja slăbită, spuse Lord. Poate să îi cedeze în orice moment.

– Are destul de multă grijă de el, interveni tânărul Lewis.

În acel moment, domnul Treves se urcă în Daimlerul său silențios. Ajunse îndată acasă, unde un valet grijuliu îl ajută să-și dea jos haina. Domnul Treves intră în bibliotecă, unde ardea un foc de cărbuni. Dormitorul său era chiar în încăperea alăturată, întrucât, grijuliu cu inima sa, nu mergea niciodată la etaj.

Se așeză în fața focului și începu să își deschidă corespondența. Însă nu își putea lua gândul de la discuția avută la club.

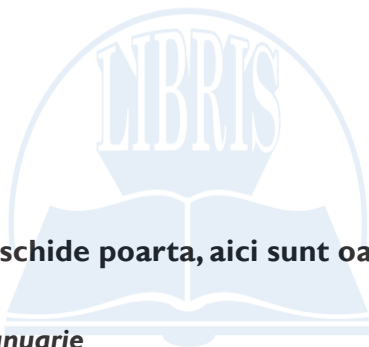
„Chiar acum, își zise domnul Treves, se pune la cale o tragedie... o crimă... Dacă aș scrie una dintre aceste povești amuzante cu sânge și crime, aș începe cu un domn în vârstă

care stă lângă foc și își citește scrisorile, îndreptându-se, fără să știe asta, către momentul zero...”

Deschise un plic și se uită absent la foaia pe care o ținea în mână.

Expresia feței i se schimbă într-o secundă. Reveni cu picioarele pe pământ.

– O, Doamne, spuse domnul Treves. Cât e de enervant! Serios, cât e de supărător! După toți acești ani! Asta îmi dă peste cap toate planurile.

„Deschide poarta, aici sunt oamenii“

11 ianuarie

Bărbatul aflat în patul de spital se întoarse ușor pe o parte și scoase un geamăt înăbușit.

Infiriera de serviciu se ridică de la masă și se apropie de el. Îi schimbă perna și îl mută într-o poziție mai confortabilă.

Angus MacWhirter mormăi încet în semn de mulțumire. Era cuprins de amărăciune și de un sentiment de revoltă.

Până în acel moment totul ar fi trebuit să se fi sfârșit. Ar fi trebuit să se fi încheiat cu toate! Blestemat să fie copacul ăla care crescuse aiurea pe stâncă! Blestemați să fie îndrăgostiții ăia care sfidaseră frigul unei nopți de iarnă pentru a se întâlni pe marginea acelei stânci!

Dar pentru el (și pentru copac!) totul s-ar fi sfârșit – ar fi plonjat în apa adâncă și rece ca gheața, s-ar fi zbatut preț de câteva clipe și apoi s-ar fi așternut uitarea peste el – sfârșitul unei vieți inutile, risipite, trăite în zadar.

Și unde se afla el acum? Zăcea într-un pat de spital cu umărul fracturat și, probabil, urma să fie târât în instanță pentru delictul de a fi încercat să-și curme propria existență.

La naiba, doar era vorba de propria viață, nu?

Și dacă ar fi reușit să-și ducă planul la bun sfârșit, l-ar fi îngropat cu evlavie, ca pe unul cu mintea rătăcită!

Cu mintea rătăcită, cum să nu! Nu fusese niciodată mai lucid! Să se sinucidă era cel mai logic și mai de bun-simț lucru pe care-l putea face cineva în situația lui!

Ajunsesese la șapă de lemn, avea o sănătate șubredă, iar nevasta îl părăsise pentru altul. Rămas fără slujbă, fără iubire, fără bani, sănătate sau vreo urmă de speranță, avea altă soluție decât să pună capăt o dată pentru totdeauna suferinței?

Și acum ajunsesese în situația asta ridicolă. În scurt timp urma să fie luat la întrebări de un magistrat pentru că încercase să facă ceea ce i se păruse normal în situația sa cu ceva ce îi aparținea lui și nimănui altcuiva – propria lui viață.

Pufni pe nas cu furie. Îl cuprinse un val de febră.

Infirmiera se întoarse în salon. Era tânără, roșcată, cu o față bonomă, însă mai degrabă lipsită de expresie.

– Vă doare tare?

– Nu.

– O să vă dau un sedativ, o să vă ajute să dormiți.

– Nu am nevoie.

– Dar...

– Credeți că nu pot suporta puțină durere și lipsa somnului?

Ea zâmbi cu blândețe, cu un ușor aer de superioritate.

– Doctorul a spus că s-ar putea să fie ceva serios.

– Nu mă interesează ce a spus doctorul.

Ea îi aranjă așternutul și aduse un pahar de limonadă mai aproape de el.

– Îmi pare rău dacă am fost grosolan, îi spuse el ușor rușinat.

– E în regulă, nu-i nimic.

Îl enervă că nu părea să o deranjeze deloc proasta lui dispoziție. Nimic nu penetra armura ei de indiferență mascată de amabilitate. Era doar un pacient – nu un om.

– Ai naibii băgăreți... toți băgăreții ăștia nenorociți...

– Nu e foarte drăguț ce spuneți, îi reproșă ea.

– Drăguț? spuse el cu revoltă în glas. Drăguț? Dumnezeu mare!

– O să vă simțiți mai bine mâine-dimineață, îi răspunse ea cu calm.

Bărbatul înghiți în sec.

- Voi, infirmierele astea! Sunteți inumane, așa sunteți!
- Știm însă ce e mai bine pentru dumneavoastră.
- Asta mă enervează cel mai tare! La dumneata. La spital.

La lume. Vă băgați tot timpul nasul unde nu vă fierbe oala! Vi se pare că știți ce e mai bine pentru alții. Am încercat să mă sinucid. Știți asta, nu?

Ea dădu din cap.

– Era strict problema mea dacă mă aruncam sau nu de pe stâncă. Dacă îmi puneam capăt zilelor. Sunt un om terminat!

Infirmiera țâțâi. Semn al unei empatii abstracte. Era acolo în calitate de pacient, iar ea încerca să-l liniștească lăsându-l să-și descarce toată amărăciunea.

- De ce să nu mă sinucid dacă așa am eu chef? întrebă el.
- Fiindcă e greșit, îi răspunse ea cu seriozitate.

Infirmiera îl privi cu suspiciune. Era de neclintit în părerile ei, dar nu era capabilă să și explice de ce.

– Ei bine... adică... nu e bine să încerci să-ți iei viața. Trebuie să mergem înainte, indiferent dacă ne place viața sau nu.

– Și de ce am face asta?

– Ei bine, trebuie să ne gândim și la persoanele din jur, nu?

– Nu și în cazul meu. Nu există nici măcar o persoană pe lumea asta care ar suferi dacă aș muri.

– Nu aveți familie? Mamă, surori sau rude mai îndepărtate?

– Nu. Am avut o soție, dar m-a părăsit – și pe bună dreptate! Și-a dat seama că nu sunt bun de nimic.

– Dar cu siguranță aveți prieteni...?

– Nu, nu am. Nu sunt genul de persoană sociabilă. Uitați cum stă treaba, doamna infirmieră. Pe vremuri eram un tip fericit. Aveam o slujbă bună și o soție frumoasă. Însă a avut loc un accident de mașină. Șeful meu conducea și eu eram cu el în mașină. Voia ca eu să declar că avea sub cincizeci de kilometri pe oră când s-a întâmplat accidentul. Însă nu era așa. Avea peste optzeci. Nu a existat nicio victimă sau ceva de genul ăsta, însă ținea morțiș să fie totul în regulă cu compania

de asigurări. Eu am refuzat să fac asta. Era o minciună. Eu nu mint.

– Ei bine, cred că ați făcut ceea ce trebuie. Chiar cred asta.

– Da, nu-i așa? Prostia asta a mea m-a costat slujba. Șeful meu a fost de-a dreptul furios. Și a tras niște sfori să se asigure că nici nu mai găsesc altă slujbă. Soția mea s-a săturat să stea lângă mine și să vadă că nu fac nimic. A fugit cu un tip care îmi fusese prieten. O ducea bine și era în plină ascensiune. În schimb eu eram în derivă, îmi mergea tot mai rău. Am început să și beau. De aceea am pierdut toate locurile de muncă pe care le-am avut. În cele din urmă am ajuns cărăuș – mi-am făcut praf sănătatea astfel... doctorul mi-a spus ca niciodată nu o să mai am forță fizică. Oricum, nici nu mai aveam pentru ce să trăiesc în acel moment. Era cel mai simplu și mai curat mod să dispar de pe fața pământului. Nici eu și nici altcineva nu dădeam doi bani pe existența mea.

– Nu aveți de unde să știți asta, bâigui infirmiera.

El râse. Simți că începe să se binedispună. Încăpățănarea ei plină de naivitate îl amuza.

– Scumpă doamnă, cui îi pasă dacă trăiesc sau nu?

Ea îi spuse vag:

– Nu puteți ști niciodată. Poate veți fi de folos cuiva într-o bună zi...

– Într-o bună zi? Nu va mai exista așa ceva. O să mă asigur de asta data viitoare. Ea scutură din cap cu hotărâre.

– O, nu. Nu o să vă mai sinucideți acum.

– De ce nu?

– Niciodată nu se întâmplă asta.

Pacientul se holbă la ea.

– Niciodată nu se întâmplă asta.

Era doar unul dintr-o mulțime de sinucigași. Vru să spună ceva în semn de protest, dar sinceritatea lui înăscută îl făcu să se oprească brusc.

Ar face asta din nou? Și chiar voise cu adevărat să o facă? Realiză brusc că răspunsul era nu. Pur și simplu, fără vreun

motiv anume. Poate că adevăratul motiv era cel pe care i-l dăduse ea. Sinucigașii nu mai repetau încercarea.

Însă cu atât mai mult era hotărât să îi forțeze mâna să fie de acord cu el în ceea ce privea aspectul moral al chestiunii.

– În orice caz, am dreptul să fac ceea ce poftesc cu propria viață.

– Nu, nu aveți acest drept.

– Dar de ce nu, draga mea, de ce?

Infirmiera roși. Apoi îi spuse, atingându-și cruciulița de aur pe care o avea la gât:

– Nu înțelegeți. Dumnezeu s-ar putea să aibă nevoie de dumneavoastră.

El se holbă la ea, complet luat prin surprindere. Nu voia să-i tulbure credința copilărească.

– Bănuiesc că într-o zi o să opresc un cal nărăvaș și o să salvez viața unui copil cu părul auriu, nu-i așa? zise el batjocoritor.

– Poate prin simplul fapt că o să fiți undeva... fără să faceți ceva anume... doar prin faptul că veți fi omul potrivit la locul potrivit... O, nu pot exprima exact ceea ce am în minte, dar s-ar putea ca pur și simplu... s-ar putea ca pur și simplu să vă plimbați pe o stradă într-o bună zi și să realizați ceva extrem de important, chiar dacă nici măcar nu veți fi conștient de asta.

Micuța infirmieră roșcată se trăgea de pe coasta de vest a Scoției și câțiva dintre membrii familiei sale puteau prezice viitorul.

Poate că văzuse, ca prin ceață, imaginea unui om trecând pe o stradă într-o noapte de septembrie și salvând astfel o ființă umană de la o moarte teribilă...

14 februarie

În cameră nu se afla decât o persoană și singurul sunet care se auzea era scârțâitul unui stilou pe o bucată de hârtie.

Nu era nimeni în jur care să citească acele cuvinte mâzgălite. Și dacă ar fi fost, cu greu ar fi putut crede ceea ce ar fi văzut în fața ochilor. Căci pe foaie era conturat planul detaliat al unei crime.

Sunt momente în care trupul este conștient că există o minte care îl controlează – și se apleacă umil în fața acestei forțe care îi guvernează orice acțiune. Există însă și momente în care mintea este conștientă de faptul că deține controlul asupra corpului și îl folosește doar ca să își atingă scopul.

Silueta care stătea la masă și scria avea o inteligență rece, calculată, un singur gând și un singur scop: distrugerea unei alte persoane. Pentru a-și atinge acest obiectiv, lucra meticulos la acea schiță. Orice eventualitate, orice posibilitate era luată în calcul. Planul trebuia să fie absolut infailibil. Planul, la fel ca orice plan bun de altfel, nu trebuia să fie chiar bătut în cuie. Existau anumite alternative la anumite puncte. Mai mult, fiind vorba despre o minte inteligentă, știa că trebuia să ia în calcul și elementele neprevăzute. Dar punctele principale erau clare și fuseseră verificate cu atenție. Momentul, locul, metoda, victima!...

Silueta își înalță capul. Luă apoi foile de hârtie și le citi cu atenție. Da, totul era cât se poate de clar.

Un zâmbet îi luminează chipul grav. Nu era însă zâmbetul unui om în toate mințile. Trase adânc aer în piept. Da, totul era planificat – toate reacțiile, partea bună și partea rea a fiecăruia fuseseră îmbinate și armonizate în acel plan diabolic.

Mai lipsea însă un singur lucru... Cu un zâmbet larg scrise o dată pe hârtie – o dată în luna septembrie. Apoi începu să râdă și rupse hârtia în mii de bucățele, pe care le aruncă în foc. Nu rămăsese nici o urmă. Fiecare bucățică fu mistuită de flăcări. Planul mai exista acum doar în mintea celui care îl concepuse.